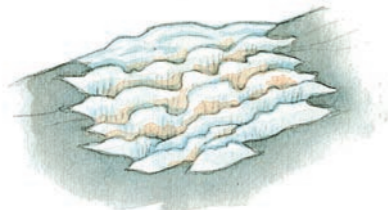


IV Kasvaako puiden rungoilla ja oksilla, kannoilla ja maapuilla jotakin?

- Kääpä
- Jäkälää, naavaa tai luppoa
- Sammalia
- Sieniä



Arinakääpä



Korpiludekääpä



Naavaa tai luppoa

Nuorten
Luonto



MATERIAALI ON TOIMITTU YHTEISTYÖSSÄ YMPÄRISTÖKASVATUSLEHDEN KANSSA.



Tunnista monimuotoisuuden merkit!

TEKSTI MALVA GREEN, TITTA LASSILA JA MARJO SOULANTO; KUVAT LAILA NEVAKIVI

Orava pesäpuuhissaan kirvoittaa ihastuksen huudahdukset helpommin kuin uhanalainen kovakuoriainen kannonokassa. Kuoriaista ei kannata väheksyä: sen ilmaantuminen metsään voi kieliä monimuotoisuudesta.

Kaikkein vaativimmat lajit elävät vain tarkkaan valitussa elinympäristössä; tietyn puu- tai sienilajin kumppanina tai juuri sopivan monta vuotta lahonneessa puussa.

Monimuotoisuutta voi olla vaikea huomata luonnossa, ellei tiedä, mitä etsiä. Metsässä seisoessaan kannattaa tarkkailla, näyttääkö metsä samanlaiselta joka suuntaan. Ovatko kaikki puut samankokoisia ja -näköisiä? Näetkö puita, jotka ovat kaatuneet muutoin kuin ihmisen kaatamina?

Monimuotoisessa metsässä on monenikäisten ja -lajisten puiden lisäksi satunnaisia aukeita, joilla viihtyvät valo vaativat kukat ja pensaat. Metsässä solisevat purot sekä kalliot ja jyrkänteet alusineen tarjoavat elinympäristöjä hyvin erilaisille kasveille ja eläimille.

Kaikilla metsillä on omanlaisensa lajisto, joka riippuu alueen kosteudesta. Suomen luontoon kuuluvat yhtä arvokkaina sekä vanhat kuusikot, komeat mäntykankaat, tervaleppäkorvet että pähkinäpensaslehdot. Monimuotoisuus syntyy näiden erilaisten metsätyyppien mosaiikista.

Tämä juttu on tarkoitettu metsätretken apuvälineeksi. Käytä sitä metsän monimuotoisuuden havainnointiin ja opi uutta suomalaisen luonnon lajirikkaudesta!

I Löydätkö metsästä eri ikäisiä ja kokoisia puita?

- Sormen paksuinen (taipuisa) puu
- Ranteen paksuinen
- Halauksen kokoinen (käden riittävät puunrungon ympäri)
- Jättiläinen (käden eivät yletä ympäri)
- Pystyyn kuivunut puu
- Äskettäin maahan kaatunut puu
- Kauan sitten maahan kaatunut puu (puu on pehmennyt tai muuttunut jo melkein osaksi metsämaata)



Miksi lahopuu on tärkeä?

Jos metsässä on lahonnutta puuta, siellä voi myös elää jokin Suomen 6 000 uhanalaisesta metsälajista. Viides suomalaisen metsän lajeista elää jossakin vaiheessa lahopuulla tai tarvitsee sitä löytääkseen ravintoa. Erittäin uhanalainen valkoselkätikka löytää ruokansa kelon eli pystyyn kuolleen puun rungolta.

II Löydätkö paljon eri puulajeja?



Raita



Tammi



Lehmus



Saarni



Haapa on avainlaji

Löytyykö metsästä niin suuri haapa, että kämmenesi ja sormesi eivät ylety sen rungon ympärille? Haapa on monimuotoisuuden kannalta tärkeä laji, sillä sen rungolla voi elää jopa 200 erilaista eliötä.



Vaahtera



Jalava



Pähkinäpensas

III Onko metsä ihastuttavan vaihteleva?

Monimuotoisen metsän yksi tunnusmerkki on vaihtelevuus. Kun lähdet vaeltamaan vihreässä lehdossa, polkusi voi kin nousta kohta karulle kallio-kedolle. Tai kenkäsi alkavat upottaa ja oletkin puustoisien suon reunalla. Metsän reunalta voi löytyä vanha karjalaidunalue, jossa niityn kukat loistavat heleinä. Metsän keskellä voi myös olla myrskyn kaatama aukko, jossa metsän kehityskaari on alkanut alusta.

A. Sukellatko vihreään lehtoon?

Lehto on rehevä luontotyyppi, jossa on runsaasti lajeja.

LEHTOLAJEJA



Valkovuokko



Sudenmarja



Imikkä



Näsiä



Kotkansiipi

B. Kuuletko veden solinaa?

Lähde Puro Joki Lampi Järvi tai meri

C. Uppovatko kengät sammaleeseen tai turpeeseen?

SUON LAJEJA



Suopursu



Tupasvilla



Juolukka



Rahkasammal



Lakka

Puustoisella suolla puita on vähemmän ja maassa kasvaa heiniä ja saroja.

D. Löydätkö niityn, kedon, metsälaitumen tai pienen metsäaukion?



Ruusuruoho



Kataja



Niittynätkelmä



Metsäkurjenpolvi



Oravanmarja